

Jordi Martí

El sirviente.

Després de la Segona Guerra Mundial, el cine anglès va quedar subordinat a la capacitat d'inversió de les grans productores americanes. Al marge de les aventures, brillants però efímeres, de la Ealing i de la Hammer, la indústria cinematogràfica britànica, des dels 50 fins als 80, va haver de conformar-se amb el paper de sucursal de la nord-americana.

Al marge de les dues productores citades, una altra excepció va ser l'aparició de l'anomenat *free cinema* anglès, amb uns postulats innovadors similars en part als de la *nouvelle vague* francesa. Directors anglesos com K. Reisz (*Saturday night and sunday morning*, 1960), Tony Richardson (*La soledad del corredor de fondo*, 1962), Clive Donner (*What's new Pussycat*, 1965), o nord-americans amb vocació anglesa, com Joseph Losey (*Eva*, 1962, i *El sirviente* 1963) varen instaurar una manera d'entendre el cine independent absolutament lligada amb la estètica de la música pop que en aquells moments triomfava acla-

paradorament al país. Paradigma d'aquesta estètica va ser el més famós de tota aquella onada de nous directors, Richard Lester. Lester va assolir la fama gràcies a dues pel·lícules protagonitzades pels Beatles, i pensades més per a la promoció musical del grup que en funció de qualsevol pressupòsit d'estètica cinematogràfica: *A hard day's night* (1964) i *Help* (1965). Aquesta popularitat va quedar reafirmada amb el reconeixement a Cannes de la millor de les seves comèdies *The knack*, protagonitzada pel seu actor fetitxe, Michael Crawford, amb el qual uns anys després va filmar també la seva genial recreació còmica del món antic, *Golfus de Roma* (1974). Aquesta darrera té com a al·licient afegit el fet que ens ofereix la darrera aparició a la gran pantalla de Buster Keaton.

A banda d'aquests intents d'una cinematografia independent, i de les produccions de directors de les generacions anteriors, encara a la bretxa, com David Lean (*El pont sobre el riu Kwai*, 1957; *Lawrence de Aràbia*, 1962; *Doctor Zhivago* (1965), el cine-

ma anglès s'americanitza cada vegada més, com ho demostra el fet que el gran èxit econòmic del cine britànic durant les dècades del 60, 70 i 80, és la sèrie de pel·lícules protagonitzades pel superagent James Bond, 007.

A partir dels anys 80, el cine anglès va anar recuperant la seva identitat pròpia. Des de l'experimentalisme d'un Neil Jordan (la seva estupenda *Mona Lisa*, 1986, protagonitzada magistralment per Michael Caine i Bob Hoskins) o d'un Peter Greenaway (*El contrato del dibujante*, 1982), fins al compromís social d'un Stephen Frears a *Mi hermosa lavandería* (1985), protagonitzada per Daniel Day-Lewis, o d'un Ken Loach (*Lloviendo piedras*, 1993; *Ladybird, ladybird*, 1994), passant per la cinematografia desigual d'un Alan Parker, magnífic a *The Commitments* (1991) i excessiu fins a l'avoriment a *The Wall* (1981), el cine britànic ha tornat a assolir el lloc de primera fila que havia perdut des de la seva època daurada d'abans de la guerra, l'època d'Alexander Korda i dels primers films d'Alfred Hitchcock. ■